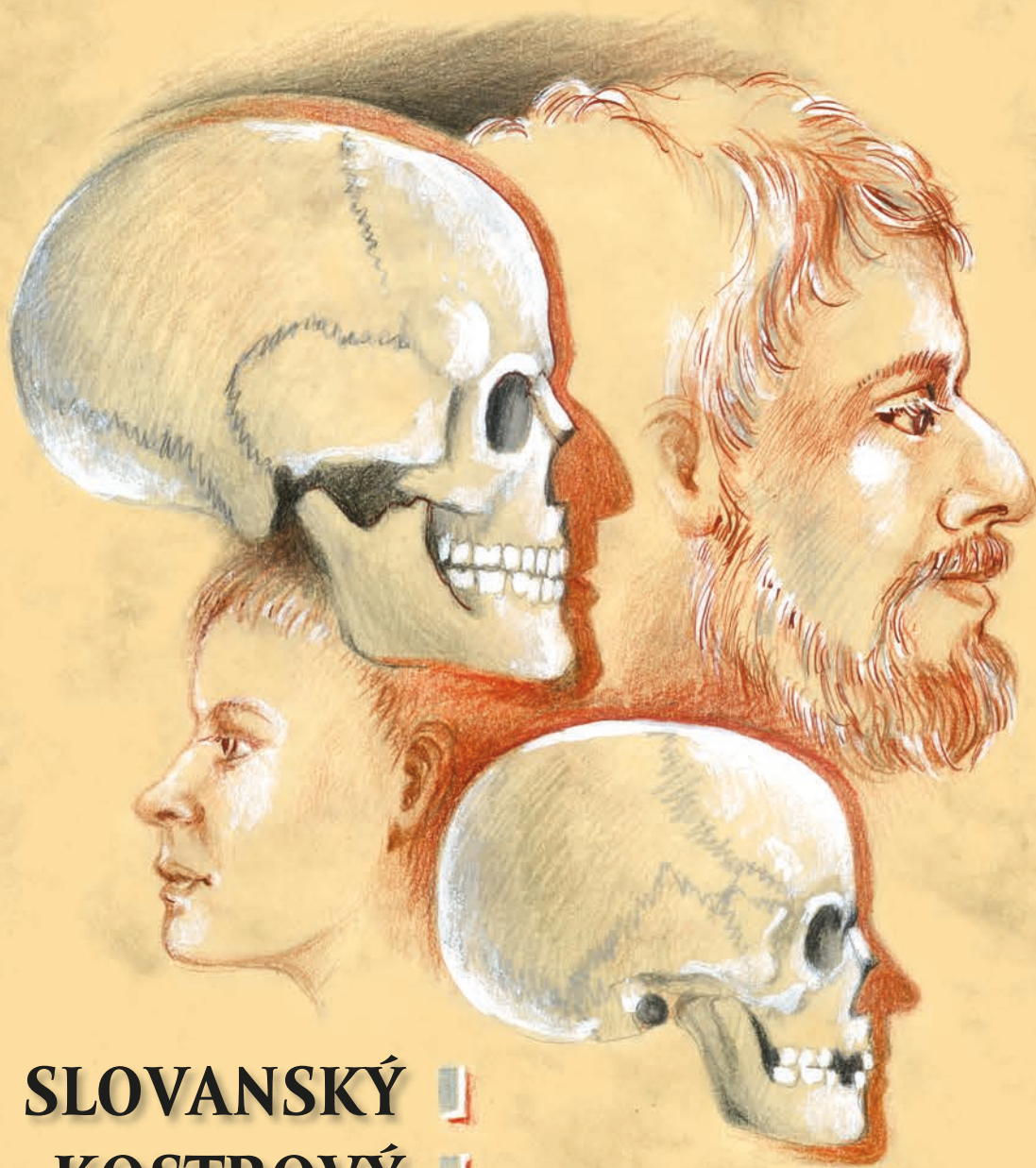

PAVEL KOUŘIL MARKÉTA TYMONOVÁ

SLOVANSKÝ
KOSTROVÝ
MOHYLNÍK

VE STĚBOŘICÍCH

MORAVIA MAGNA

Pavel KOUŘIL

(ed.)

Práce vznikla v rámci projektu Grantové agentury AV ČR IAA8001401 „Slovanský kostrový mohylník ve Stěbořicích a problematika velkomoravského zásahu do prostoru severně od Moravské brány“ a Programu výzkumné činnosti Archeologického ústavu AV ČR Brno, v. v. i., na léta 2012-2017.

PROJET MORAVIA MAGNA

MORAVIA MAGNA

sous le patronage de

**UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE
BRUXELLES**

**UNION INTERNATIONALE DES SCIENCES
PRÉHISTORIQUES ET PROTOHISTORIQUES
(C.I.P.S.H - U.N.E.S.C.O)**

© Pavel KOUŘIL – Markéta TYMONOVÁ

**ISBN 978-80-86023-88-5
ISSN 1804-1345**

**ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO 2013**

**SPISY ARCHEOLOGICKÉHO ÚSTAVU
AV ČR BRNO 34**

2013

SLOVANSKÝ KOSTROVÝ MOHYLNÍK VE STĚBOŘICÍCH

Pavel KOUŘIL – Markéta TYMONOVÁ

S příspěvky Petra Velemínského, Jakuba Likovského a Martina Hájka

**ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO 2013**

Recenzovali: PhDr. Milan HANULIAK, DrSc.
PhDr. Michal LUTOVSKÝ

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. PRAVĚKÉ A STŘEDOVĚKÉ OSÍDLENÍ KATASTRU STĚBOŘIC	13
2.1 SOUPIŠ ARCHEOLOGICKÝCH LOKALIT A NÁLEZŮ NA KATASTRU OBCE STĚBOŘICE (OKR. OPAVA, MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ)	15
3. KATALOG	19
4. MOHYLY A HROBY	109
4.1 ROZVRH MOHYLNÍKU A DISLOKACE MOHYL	109
4.2 TVAR A VELIKOST MOHYL	109
4.3 NÁSYPY MOHYL A JEJICH STRUKTURA	109
4.4 NÁLEZY V NÁSYPECH MOHYL	111
4.5 UMÍSTĚNÍ, ROZMĚRY A ÚPRAVA HROBOVÝCH JAM	113
4.6 ORIENTACE A POLOHA KOSTER, POHLAVÍ ZEMŘELÝCH	116
5. HMOTNÁ KULTURA - HROBOVÝ INVENTÁŘ	120
5.1 KERAMICKÉ NÁLEZY	120
5.2 VĚDÉRKA	126
5.3 ŠPERK	127
5.3.1 NÁUŠNICE	127
5.3.2 KORÁLKY	134
5.3.3 PRSTENY	137
5.4 VÝSTROJ	138
5.4.1 OSTRUHY A JEJICH GARNITURY	138
5.4.2 PODKOLENNÍ VÁZÁNÍ	144
5.4.3 PŘEZKY	145
5.5 MILITARIA	145
5.5.1 SEKERY	145
5.5.2 HROTY STŘEL	145
5.6 NOŽE	146
5.7 OCÍLKY A KŘESACÍ KAMENY	150
5.8 ŽELEZNÉ TYČINKOVITÉ PŘEDMĚTY	151
5.9 OSTATNÍ ŽELEZNÉ PŘEDMĚTY	151
5.10 KAMENNÉ ARTEFAKTY	151
5.11 LÍSKOVÝ OŘÍŠEK	151
6. ZÁVĚREČNÉ ÚVAHY	152
7. PRAMENY A LITERATURA	160
8. ZUSAMMENFASSUNG	168
9. FOTOPŘÍLOHA	205
10. LIDSKÉ KOSTERNÍ POZŮSTATKY Z MOHYLOVÉHO POHŘEBIŠTĚ VE STĚBOŘICÍCH	
... PETR VELEMÍNSKÝ - JAKUB LIKOVSKÝ	223
10.1 POUŽITÉ METODY	223
10.2 MOHYLY A POHŘBY	226
10.3 TOPOGRAFIE POHŘEBIŠTĚ, HROBOVÁ VÝBAVA A POHLAVNÍ PŘÍSLUŠNOST	226
10.4 ZACHOVANOST KOSTERNÍCH POZŮSTATKŮ	228
10.5 DEMOGRAFICKÉ UKAZATELE POPULAČNÍ SKUPINY	228
10.6 VÝŠKA POSTAVY A STAVBA KOSTRY	230

10.7	CRIBRA ORBITALIA A HYPEROSTOSIS POROTICA	230
10.8	STRANOVÉ OPLOŠTĚNÍ TĚLA DLOUHÝCH KOSTÍ DOLNÍCH KONČETIN	230
10.9	NEMETRICKÉ ZNAKY A MORFOLOGICKÁ PODOBNOST JEDINCŮ	231
10.10	ZDRAVOTNÍ STAV JEDINCŮ	237
10.11	POPIS LIDSKÝCH KOSTER	239
10.12	LITERATURA	268
10.13	ZUSAMMENFASSUNG	269
11.	MOLEKULÁRNĚ-GENETICKÉ STANOVENÍ POHLAVÍ Z LIDSKÝCH KOSTERNÍCH POZŮSTATKŮ ... MARTIN HÁJEK	273
11.1	POSTUP	273
11.2	ZPRACOVÁNÍ VZORKŮ	273
11.3	IZOLACE DNA A AMPLIFIKACE	273
11.4	VÝSLEDKY	275
11.5	DISKUSE VÝSLEDKŮ	275
11.6	ZÁVĚR	275
11.7	LITERATURA	276
11.8	ZUSAMMENFASSUNG	276

Věnováno památce Lumíra Jisla

Překlad do němčiny

Jazyková korektura německého textu

Jazyková korektura českého textu

Fotografie

Návrh obálky a kresby

Layout

Tisk

Vydal

– PhDr. Pavla Seitlová

– Ewa Zumpfe

– PhDr. Jan Balhar

– Archiv Slezského zemského muzea v Opavě,
Jiří Foltýn, Mgr. Pavel Stabrava

– Jindra Grieblerová

– Dana Gregorová, Alice Del Maschio

– Azu Design s. r. o., Bayerova 805/40,
602 00 Brno

– Archeologický ústav Akademie věd
České republiky, Brno, v. v. i.,
Královopolská 147, 612 00 Brno

SPISY ARCHEOLOGICKÉHO ÚSTAVU
AV ČR BRNO 34
2013

ISBN 978-80-86023-88-5

MORAVIA MAGNA